

INTERAKTIV METODLARNING MOHIYATI

Raximov Kazimjon Raupovich

*Farg‘ona davlat universiteti Pedagogika-psixologiya va san‘atshunoslik fakulteti,
musiqiy ta’lim va madaniyat kafedrası*

Annotatsiya: Mazkur tezis zamonaviy oliy ta’lim jarayonida interaktiv pedagogik metodlarning mohiyati, ularning didaktik asoslari va amaliy ahamiyatini yoritishga bag‘ishlangan. Interaktiv metodlarning talabalar bilim olish samaradorligi, mustaqil fikrlash, tanqidiy tahlil hamda ijodiy faolligini rivojlantirishdagi o‘rni ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: interaktiv metodlar, oliy ta’lim, talaba faolligi, mustaqil fikrlash, tanqidiy tahlil, pedagogik samaradorlik.

Аннотация: Данный тезис посвящен освещению сути, дидактических основ и практической значимости интерактивных педагогических методов в процессе современного высшего образования. Будет проведен научно-теоретический и практический анализ роли интерактивных методов в развитии эффективности обучения, самостоятельного мышления, критического анализа и творческой активности студентов.

Ключевые слова: интерактивные методы, высшее образование, студенческая активность, самостоятельное мышление, критический анализ, педагогическая эффективность.

Abstract: This thesis is devoted to the essence, didactic foundations, and practical significance of interactive teaching methods in modern higher education. The role of interactive methods in enhancing students' learning effectiveness, independent thinking, critical analysis, and creative activity is analyzed from theoretical and practical perspectives.

Keywords: interactive methods, higher education, student engagement, independent thinking, critical thinking, pedagogical effectiveness.

Dolzarbligi: Zamonaviy jamiyat taraqqiyoti, fan va texnologiyalarning jadal rivojlanishi oliy ta’lim tizimi oldiga yangi talablarni qo‘ymoqda. Bugungi kunda oliy ta’lim muassasalarida nafaqat bilim berish, balki talabalarda mustaqil fikrlash, tanqidiy tahlil, ijodiy yondashuv va muammolarni hal qilish ko‘nikmalarini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Shu nuqtayi nazardan, ta’lim jarayonini talaba shaxsiga yo‘naltirish va o‘qitishning innovatsion usullaridan foydalanish dolzarb masalaga aylanmoqda.

An‘anaviy ta’lim usullarida talaba asosan bilimni tayyor holda qabul qiluvchi obyekt sifatida namoyon bo‘lsa, interaktiv metodlarda u ta’lim jarayonining faol subyekti hisoblanadi. Interaktiv metodlar orqali o‘qituvchi va talaba o‘rtasida samarali muloqot, hamkorlik va fikr almashish muhiti yaratiladi. Ayniqsa, musiqa ta’limi kabi ijodiy

yo‘nalishlarda interaktiv yondashuvlar talabalar ijodkorligini rivojlantirishda muhim o‘rin tutadi.

Tadqiqotning maqsadi va vazifalari: Tadqiqotning asosiy maqsadi — oliy ta’lim jarayonida interaktiv pedagogik metodlarning mohiyati va samaradorligini ilmiy jihatdan asoslash hamda ularni amaliy mashg‘ulotlarda qo‘llash imkoniyatlarini aniqlashdan iborat.

Mazkur maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi:

interaktiv metodlarning nazariy asoslarini tahlil qilish;

oliy ta’lim jarayonida interaktiv metodlardan foydalanish imkoniyatlarini o‘rganish;

seminar, laboratoriya va amaliy mashg‘ulotlarda interaktiv metodlarning ta’sirini aniqlash;

interaktiv metodlarning talabalar faolligi va bilim olish samaradorligiga ta’sirini baholash.

Tadqiqot metodlari

Tadqiqot jarayonida quyidagi ilmiy-pedagogik metodlardan foydalanildi:

adabiyotlarni tahlil qilish — interaktiv pedagogik metodlarga oid ilmiy manbalar va tadqiqotlarni o‘rganish;

kuzatuv — talabalar seminar va amaliy mashg‘ulotlardagi faolligini tahlil qilish;

so‘rovnoma — talabalarning interaktiv metodlarga bo‘lgan munosabatini aniqlash;

sifat va kvantitativ tahlil — olingan natijalarni umumlashtirish va baholash.

Tadqiqot natijalari va muhokama

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, interaktiv metodlar ta’lim jarayonida talabalar faolligini sezilarli darajada oshiradi. Talabalar dars jarayonida erkin fikr bildiradi, muhokamalarda faol ishtirok etadi va bilimni amaliy faoliyat orqali o‘zlashtiradi. Ayniqsa, kichik guruhlarda ishlash, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish va ijodiy topshiriqlar bajarish talabalar bilimining mustahkamlanishiga xizmat qiladi.

Interaktiv metodlardan foydalanish o‘qituvchi va talaba o‘rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, dars jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi. Natijada talabalar mustaqil fikrlash, tanqidiy tahlil qilish va ijodiy yondashuv ko‘nikmalariga ega bo‘ladilar.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, interaktiv pedagogik metodlar oliy ta’lim jarayonini modernizatsiya qilish, ta’lim sifatini oshirish va talabalarni faol o‘quv faoliyatiga jalb etishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ularni tizimli va maqsadli qo‘llash talabalarning shaxsiy va kasbiy rivojlanishini ta’minlab, zamonaviy ta’lim talablariga to‘liq javob beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Sayidahmedov N.S. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan, 2018.
2. Keldiyeva R.I. Zamonaviy ta’lim metodlari va interaktiv yondashuvlar. – Toshkent, 2020.